

451314

IV. évf.

Kolozsvár, 1916. február 9.

6. sz.

KOLOZSVÁRI TÜKÖR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megjelenik hetenként, minden
hétfőn.

Felelős szerkesztő TÓTH SÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wesselényi M.-u. 17. szám alatt.
(Pannonia-nyomda.)

— Előfizetési ár: egész évre 12 korona. —

Egyes szám ára (vidéken és pályaudvarokon is) 20 fillér.

ERDÉLYI BNK és Takarékpénzt., Kolozsvár, Mátyás király-ter 17.

(Saját ház.)

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára, azokat visszafizeti felmondás nélkül.

Értékpapírok, betéti könyvek és más értékek őrzését és kezelését (nyitott levél) díjtalanul elvállalja.

Rendelkezésre tartja felek saját jai alati tűz- és betörésmegtes páncélszekrényeket. deposit.

Magyar királyi osztályosorjofőelárusító helye. — Hivatásórák: reggel 9 órától 12 óráig.

Kalap király

Férfi-, gyermek ka'ap és divatujdonságok áraktán Téli divatujdonságok

KOLOZSVAR, MATYAS KIRALY-TER 17. SZ. 2**Bognár és Szántó**

börnygykereskedése Kolozsvár

Ajánlja: Asztali és Pecseseborait. — Kaphad minden fűszer és csemege valamint italmérésekből

Kolozsvár város előkelő szórakozó helye

Európa kávéháza modernül berendezve és átalakítva. Esténként kitűnő cigányzene. Szolid árak, figyelmes és pontos kiszolgálás.

Legjobb arcszépítőszert

szeplő, minifolt, pattanásmitesszerűség

a közkedvelt

RÓZSA TEJKRÉME

1 tégely ára 1 K. Próbátégely 60 f. Szappan 1 K.

RÓZSA-drogeria Kolozsvár, Mátyás kir.-t. 13. sz.

Ruhát művészi-esen fest, tisztít

Czink Kolozsvár

Gyár: Dézsma-utca 5.

Telefonszám: 53

Rheuma, köszvény, hűlési fájdalmak enyhítésére

a legjobban bevált **Kastanin** (vadgesztenye kivonat) szer a Dr. Bíró-féle Egy üveg ára 2 korona

Pöröm Janovics Jenővel.

Pénteken volt a kolozsvári törvényszéken a tárgyalás Janovics Jenőnek ellenem indított kártérítési pörében. Janovics az új sajtótörvény alapján huszezer korona kártérítési pört akasztott a nyakamba, mert tizenkilenc kellemetlen cikket irtam róla ebben az újságban. A napilapok bőven irtak erről a pőről, mely rám és a lapomat előállító nyomdára marasztaló ítélettel végződött: a huszezer koronából kétezerötszáz koronát kártérítésképpen megítélt Janovicsnak a bíróság.

Szóval elsőfokon elvesztettem a pöröm s a bíróság az ítéletet indokolásában azt mondja, hogy túléptem a jogos kritika határát s rendszeres hajsztát indítottam Janovics ellen. Bizonyítást nem rendeltek el, hiába készítettem a tizenkilenc cikk minden betűjének igazolására, a bíróság már este félhatra kész volt az ítélettel. Nem vitatkozom a bírósággal, a magyar bíróság előttem sokkal több, semhogy kritika alá venném ítéleteit. Egyáltalán nem is írnék most erről a pőről, ha néhány megjegyzésem a pör körül nem lenne.

Azok, akik túlnagyon szeretnek ebben a városban, örültek, hogy végre elítélt a bíróság s azt hitték, hogy vége van ennek az újságnak, melyre a panamisták és uri csirkefogók, elismerem, teljes joggal — neheztelhetnek. Azt hitték, hogy le fog törni engem ez az ítélet, hogy meg fog ölni s ez nem egy embernek, akit kellemetlen emlékek fűznek a lapomhoz, örömet okozott. Őszintén szólva, meglepett az ítélet, délután az 1111-es kötvény című darabot néztem meg az Egyetem mozgóban s kijövet hallottam, hogy elmarasztaltak. Én ítéletet nem vártam pénteken, a bizonyítás elrendelését biztosra vettem s nem cinikus nemtörődomségből, hanem mert nem volt szükség rám nem mentem el a tárgyalásra. Ott volt helyettem is nagyszerű ügyvédem, az okos és tehetséges Ausch Jenő aki hadakozott beszélt, vitatkozott, bizonyítást ajánlott fel, megtette, amit megtehetett. A kollégáim, akik fenn voltak, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak ennek az újságíróbarát ügyvédnek munkájáról. Nem fogom elfelejteni neki.

Azt bevallom (s e vallomásra nem az elsőfoku bírói ítélet kényszerít) hogy sajnálom, hogy idáig mentem el Janovicscsal, akivel valamikor jó viszonyban voltam. Most

is azt mondom, a magam legtisztességesebb meggyőződése szerint igazat írtam s hozzám közelálló barátaim tudják, hogy a Janovics cikkekben nem komisz mellékcélok, hanem az újságíró legszentebb meggyőződése vezetett. De sajnálom azért, mert azzal az energiával, melyet erre az ügyre hiába pazaroltam, talán valami szebb dolgot lehetett volna csinálni. — Például megírni azt a szindrómat, amelyről azt találta ki valamelyik buta ember, hogy azért támadom Janovicsot, hogy adja elő a színházában. Egy betű sincs belőle megírva s ahogy magamat ismerem, nem is igen lesz.

Egyáltalán sok komisz és piszkos pletyka került forgalomba a Janovics cikkekkel és pörrel kapcsolatosan. Ezekre nem érdemes válaszolni. Itt most csak egy üzenetet küldök azoknak, akiket illet. Sokszor álltam már közel a fogházhoz. És mivel elég jól van megcsinálva a sajtótörvény, biztosan nem is kerülöm el újságírói működésem alatt. De megriadni, megrémülni, elsápadni az ítéllettől sohasem fogok. Egyszer vontam vissza egy cikkemet, mely egy szerencsétlen fogásról szólt. Lovagiasan ismertem el, hogy tévedtem. Ez is az újságírói tisztességhez tartozik. S most az fáj, hogy pont Janovics győzelmén keresztül (mely nem végleges ugyan) egy sereg csirkefogó, akik jogos adagokban kapták meg a kritikát, fog felbátorodni s ezeket — milyen undorító — még egyszer agyon kell ütni.

Tóth Sándor.

Hirsch Ödön és a Magyar-bank.

A múlt héten mi is foglalkoztunk a budapesti Magyar-banknak a várossal kötött kölcsönügyletével s véleményt mondtunk Hirsch Ödön törvényhatósági bizottsági tag szereplése felett, ki közbelépésével a kölcsönnél a városnak 45,000 koronáját mentette meg 9500 korona olyan kiadás árán, melyet bejelentett a közgyűlésnek, de nem akart részletezni s melynek a megtérítésétől az első kifogásszerű felszólalás után eltekintett. A napilapok és mi is úgy írtuk meg az esetet, hogy ez a 9500 korona Hirsch Ödön útjával járó *diszkrét* kiadás volt s kétségkívül *szerpet játszott* abban, hogy a Magyar-bank előző ajánlatánál 45.000 koronával olcsóbban csinálta meg a hárommillió kölcsön prolongálását.

A Magyar bank kölcsönügyletének intimításait így táltalták fel a lapok s erre Krausz Simon, a Magyar-bank igazgatója egy nyilatkozatban erős hangon tiltakozott az ellen, hogy a város kölcsönével diszkrét kiadások merültek volna fel. Mindenekelőtt meg kell állapítsuk, hogy a „diszkrét kiadás” kifejezést Hirsch Ödön nem használta, ő azt jelentette be a közgyűlésnek, — és szerintünk helytelenül, mert ezt az ügyet egy szűkebb körű bizottság kellett volna megtárgyalja — hogy a kölcsön kedvező prolongálását megcsinálta, provizióra nem reflektál, ellenben utjával és munkájával 9500 korona költsége és kiadása merült fel, melynek megtérítésétől azonban eláll, ha bárki is önzetlenségében kételkednék. A diszkrét kiadás eléggé gyanus kifejezését Nemes Ferenc, a város pénzügyi tanácsosa használta, aki így akarta a felszólaló Nagy Károly bizottsági tagnak megmagyarázni a 9500 korona eredetét.

Mi, akik az ügyet a város ügyeiben sajnálatosan irányadó politikai szempontok teljes kikapcsolásával, szigorú objektivitással néztük és nézzük, megértjük, hogy Krausz Simon, a Magyar-bank vezérigazgatója erélyesen utasította vissza minden diszkrét kiadás lehetőségét, melyet a kölcsönügyletbe kapcsoltak. A három milliós kölcsönök — hogy így mondjuk — természetéhez tartozik, hogy azok körül 9500 koronás diszkrét kiadás, mely alatt nyilván csak a vesztegetés érthető, nem fordulhat elő. Eltekintve az itt nevetséges összegként szereplő 9500 koronától, egyáltalában kizárt dolog egy kölcsön megszavazásánál a vesztegetés s aki elismeri az ilyen hatalmas kölcsönök felelősségteljes, többeken megoszló megszavazásának utját-módját, az igazán — Krausz Simon tiltakozása előtt sem — gondolt arra, hogy Hirsch Ödön megvesztegetett valakit a Magyar-banknál, hogy Kolozsvár áprilisban lejáró 3,000.000 koronás kölcsönét olcsóbban prolongálják. A Magyar-bankról tudjuk, hogy mindig hajlandó volt a magyar városok finánciáinak rendezésére s a rendelkezésére álló hatalmas tőkéjéből sok milliót bocsátott már a fejlődő városok rendelkezésére s érezni kell, hogy a Magyar-bankot kormányzó Krausz Simonnak, aki a magyar közigazdasági és pénzügyi élet egyik legjelentősebb tényezője, nem volt szabad engedni, hogy a legnagyobb magyar pénzintézetek egyikét, a Magyar-bankot ilyen burkolt meggyanúsítás érje.

Az ügyben szereplő Hirsch Ödönről pedig kétsége-

len, hogy tisztességesen, jóakarattal lépett fel a tanács felkérésére közvetítőnek ebben az ügyben. Nem az első ügye volt ez a városnak, amelyben Hirsch Ödön összeköttetéseit, hozzáértését, agilitását igénybe vették s Hirsch Ödön mindenkor önzellenül — s megelégedve a közgyűlés elismerésével és köszönetével — dolgozott a város érdekében. A mostani ügylet alkalmával a 45.000 koronából is megkaphatta volna a megillető jutalékát s egyenesen képtelenség feltételezni az eszes Hirsch Ödönről, hogy mikor visszautasít minden províziót, ilyen kerülő uton akarja kivenni munkája honoráriumát. Ugy, ahogy Hirsch Ödön felszólalt a közgyűlésen, ahogy előadta a 9500 korona kiadást s ahogy visszautasította Nagy Károly felszólalása után annak megtérítését, csak az az ember beszélhet, akinek először igaza van, másodszor a becsületesség páncéljában és vertjében áll szemben minden meggyanúsítással.

A 9500 korona költség és kiadás megvolt, megvolt úgy, hogy azért a gyanu árnyalata sem férhet a Magyarbankhoz, de mégis olyan kiadás volt, melyet Hirsch Ödön nem óhajtott részletezni. Krausz Simon nyilatkozata után Hirsch Ödön is nyilatkozott a lapoknak, visszautasította a neki imputált „diszkrét kiadás” kifejezését, de több hétig tartó utjának kiadásáról és költségeiről nem beszélt a nyilvánosság számára. Tehát az emberek előtt, akik előszeretettel foglalkoznak ezzel az ügygel, rejtély maradt a 9500 korona.

A »Kolozsvári Tükör« szerkesztősége is felkérte bővebb nyilatkozatra Hirsch Ödönt, aki azonban udvariasan kitért a nyilatkozat elől. Sokat beszélt magáról a kölcsön megszerzéséről, de a kiadásairól, melyek megtérítésétől elállott, nem akart a nyilvánosság számára nyilatkozni. A beszélgetés folyamán láttuk, hogy idegesíti Hirsch Ödönt ez az ügy, bántia is, mert tudatában van becsületes működésének.

— Beteges ember vagyok, modnta tegnap, nem tagadom, nagyon bántott a dolog, úgy éreztem, mintha ütést kaptam volna egy nem remélt helyről. De ez az állapot

Minden csütörtökön és szombaton
Zeneestély a Thália kávéházban.

A színházzal szemben. — Kitűnő
 borok, olcsó árak, jó kiszolgálás.

dolog volt, ha nem vagyok beteges, ez sem történik. De ma úgy állok itt frissen, munkakedvvel. Szívesen dolgozok energiámon felül is és bizonyos, hogy minem tudom védeni a becsületemet!

Mikor azt kérdezte munkatársunk Hirsch Ödönről, miért nem vitte a közgyűlés helyett *egy szűkebb bizottság* elé ezt az ügyet, így válaszolt:

— Gondoltam én is erre, de nem tettem meg, pedig másként intéződött volna az egész dolog. De most megrendek, hogy nem csináltam semmit suba alatt. Mert én, vagy öt év múlva jött volna talán éppen Tóth Sándor „leleplezett” volna” engemet. Minek bujkálni, mikor nyilvánvalóan, önzetlenül dolgoztam?! És még minden munkámmal hasznot csináltam ennek a városnak, melyet meggyezem, nem érdemnek, hanem kötelességnek tartok!

A kolozsvári ujságírók is lépjenek akcióba a »Sajtószállás«-ért.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége által egy kárpáti falu felépítésére megindított mozgalomnak napra nagyobb lesz a sikere. A nemes célú mozgalom javára a múlt héten Nagyváradon tartottak az ottani lapírók nagysikerű művésztélyt, mely 1604 korona jutalommal végződött. Az ország minden részén megmozdultak a „Sajtószállás” felépítése érdekében a lapírók, akikről el lehet mondani, hogy olyan lelkesek és munkabírással dolgoztak itthon a háború és önzelen érdekében, mint akárcsak a fronton küzdő katonák. A katonai szolgálatra alkalmatlan és felmentelt ujságíróknak a katonai szolgálatot teljesítő kollegák helyett is kellett dolgozni, a háború minden ujságírótól sokszorozottan nehéz, körültekintő és lelkiismeretes munkát igényelt, az ujságírók emellett minden háborús jótékonyági akcióban öntetemes kezdeményezői, lelkes irányítói lettek.

Az ujságírók szegény emberek, a kárpáti falvak újjáépítésére nem adhattak száz és ezer koronákat, úgy veszik tehát részüket a nagy nemzeti mozgalomból, hogy minden város ujságírói estélyeket rendeznek ennek jövedelmét a „Sajtószállás” létesítésére fordítják. A mozgalomban minden magyar

város ujságírói részt vesznek, a kolozsvári hírlapírók is nekifogtak valamelyes gyűjtési akciónak, de a Kolozsváron megindított mozgalom elcsöndesedett, megakadt, az ujságírók elfoglaltsága miatt. A Kolozsváron ezidőszertint dolgozó nyolc-tíz ujságíró azonban kétségtelenül megtudja tenni azt, amit a nagyváradiak: egy estélyt rendezni a „Sajtószállás” létesítése érdekében. A magunk részéről a legszerencsésebb ötletnek azt tartanók, ha egy Ady Endre estélyt rendeznének Kolozsváron a hírlapírók s erre azt hisszük sikerülne megnyerni Ady Endrét. Adynak lelkes hívei vannak itt s akik azért ellenségei, mert — nem ismerik, (legfeljebb a körülötte támadt gonosz vitából) megismernék költészetét. S erre is szükség van már egyszer ebben a városban s ezt az irodalmi célt nagyszerűen lehetne összekötni a „Sajtószállás”-ért megindított akcióval.

HETILEVELEK

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A tanár ur.

Azok, akikkel együtt iratkozott be az egyetemre, már régen igazgatók valamelyik távoli gimnáziumban, van akinek temetésén már gyászdalokat is énekelt az iskolai dalárda.

Ő egyetemi hallgató volt még tavaly is, a bajuszát levágatta rövidre, ritkuló haját gondosan simította le, a ruhájára nem sok gondot fordított, nagyokat nevetett a kávéházban és nem adta meg a kölcsönként forintokat.

Minket szeretett, fiatal ujságírókat, akik „öcsém”-nek szólítottuk, akik szívesen ismertük el erőnyeit, amik ezrével bujtak el a lelkében. Undorodott azoktól az emberek-től, akiktől kölcsönt kapott s talán azért szeretett bennünket, mert ebben a tekintetben nem szolgáltunk rá az undorára.

Szívesen beszélt sokat. Sokat tudott, mert sokat tanult, a vizsgáktól irtózott mégis, mert nem hitte, hogy tud. Vig volt mindig, csak akkor ült szomorúság az arcára, ha elkövetkeztek a vizsgák napjai, azoké a vizsgáké, amelyeken ő soha nem vizsgázott le. Lenézte a mellette tanárrá

vénült ifjabb generációt és amikor olyan embert látott, akinek friss írású tanári oklevelet adtak a kezébe, mindig felsóhajtott:

— Szép egy ország ez is, ahol ilyen tacsók tanárok lehetnek.

Mikor a háboru kiütött, őt nem vitték el katonának, mert gyenge volt, sárgára aszalták arcát lelkének kínjai, a világgal való harca, karja vékonyra lett a koplalástól és melle lapos, hörgő a rossz cigaretták füstjétől. Itt maradt Kolozsvárt és azt mondta, hogy leteszi az utolsó szigorlatot.

Neveltünk rajta, mint ahogy kinevetnénk egy kis fiút, aki azt mondaná, hogy gyalog fog elmenni Amerikába. Ő tizenkét év óta minden esztendőben haragudott azokra, akik nevettek nagy ígéretésén és most is haragudott nagyon.

Azon a nyári napon, amelyikre vizsgáját mondta, csak késő délután jött a kávéházba. Odaült az asztalunkhoz csendben, az arca feltűnően sápadt volt, hidegkávét rendelt és nem szólt bele a vitába. Voltunk páran finomabbak, akik lelkünkön viseltük a vén filozofia fájdalmait, úgy magunkban könnyeket is hullattunk lenyesett szárnyára, mi nem igen bántottuk. Nem akartuk megkérdezni, hogy mi van a vizsgával nem akartunk szomorú arcot látni.

A társaságok mindig vegyesek s így esett meg, hogy volt köztünk egy fiú, jószívű kötekedő legény, aki azért szeretett sebet ütni, hogy begyógyíthassa, azért bosszantott fel embereket, hogy megbékíthesse őket. Ez a fiú megkérdezte:

— Na öcsém, mi van a vizsgával?

Az öreg tanárjelölt sápadt arca lángragyult, szemei különös fénnel csillogtak, azt hittük, hogy ütni fog, harapni marni megvadult veszett-kutya módjára.

Ehelyett göggel, lassu, melóságteljes mozdulattal belső zsebébe nyúlt, hatalmas írást vett ki és letette az asztalra. Tanári oklevél volt.

Pár nap múlva eltűnt Kolozsvárról.

...A Nyujork étertermében muzsikáltak a cigányok, ketten ültünk a törzsasztalnál, két fiatal újságíró. Most volt a napokban. Az asztalunkhoz egy elegáns ur közeledett, alig ismertük meg: a tanár ur volt. Az arca kihízott, gallérja, manzsettája tiszta és az egész emberről hiányzott a szégyenség kölcsönözte fiatalság. Örültünk neki, hogy ember

lett, rendes, dolgozó ember, ő is őrlött nekünk, hogy azok vagyunk, akik voltunk. Elbeszélte a pozsonymegyei kis város pletykáit, ahol tanár egy leánypolgáriban. Megmutatta a nótését, amiben ábécés sorrendben állnak a nevek és a nevek mellett a kalkulusok.

— Szegény kis lányok — mondtuk — és ahol rossz kalkulust láttunk, oda beírtunk egy-két egyest, vagy ketőst. Miért ne legyen jó az ember, ha teheti. Viszont, ahol jó kalkulusokat figyeltünk meg, oda berajzoltunk egy-egy négyest. A jó tanuló úgy is kijavítja.

A tanár ur mosolyogva nézte korigáló munkánkat:

— Akármit írtok oda, én kívülről tudom, hogy ki mit érdemel. Ez engem nem befolyásol.

Azután elvette a nótést és végig nézte. Egyszerre dühösen odavágta az asztalhoz:

— Ugyan kérlek, Rakovszky Erzsinek adtok ti négyest? Ilyen marhaság. A legjobb tanuló az osztályban, értelmes, intelligens, jó modoru, szorgalmas leány. Alig tizenhétéves és máris a legszebb nő az egész megyében. Öröm, boldogság beszélni vele, ha láthatod a haját, ha láthatod a fogát, amint féhéren kicsillog piros ajkai közül. Én nem vagyok elfogult, de igazán számárság volt ezt a négyest ideírni.

Elővette radirgummiját és kitörölte vele a berajzolt szekundát.

Mikor a cigányok már csak hangfogóval muzsikáltak és a hajnal megigérte, hogy benéz az ablak üvegén, a tanár ur tenyerébe hajtotta a fejét és halkán mondta:

— Tudjátok, azt a leányt, azt a Rakovszky Erzsit... el venném, ha hozzám jönne.

Nóti Károly.

Képtárlat a kávéházakban.

Hogy ez a világ milyen különös is. Az ember nem tudja, hogy mikor fricskázzák meg az orrát, amitől dühössé kell válnia, nem tudja, melyik pillanat szüli meg a maga a boszusságát.

Az ember például bemegy a kávéházba itt Kolozsvárt, hogy megigya a feketekávéját, vagy a fehérkávéját és hogy elolvassa a lapokat, amik hirt adnak a világ menetéről. Egy pár illusztrált lapot is megnéz az ember, a

nek itt ugyanis kevés művészi szórakozása akad. A „Sim-cissimus“, a „Jugend“ az a két lap, amiben szép dolgokkal találkozunk az ember, a többi német lap mentes az ilyen rajzoktól, amelyek kielégíthetnék az ember művészi igényeit. A magyar lapok illusztrációi — sajnos — nem mindig művészi értékűek, mert a magyar képeslapoknak nincs annyi pénzük, hogy megfizethessék a nagyszerű magyar művészek rajzait s így csak a fiatalabb embereket alkalmazzák.

Az ember bosszankodik, az emberek fáj, hogy Magyarországon, ahol annyi tehetséges művész él, az illusztrált lapokban rossz rajzokat kell látnia. Fáj, hogy kevés olvasó ember és ezért szegények a művészeti és szépirodalmi folyóiratok és az igazi magyar művészek rajzai ilyen lapokban jelennek meg.

Mikor az ember eléggé kibosszankodta magát, akkor körül néz kissé a kávéházakban és a szeme megakad a falamin, amin megint csak bosszankodik.

A kávéház falán itt is, ott is a tükör mellett négyzetletű, kitesztelt vászon csüng, rajta zöld, kék, piros, sárga színek, primitív módon megrajzolt ház, vagy favágó, vagy kalapos leány, rejtőzékeny perspektíva, összefolyó látóút, a levegőben költöző madár és mindezek alatt piros betűkkel valami banális név, Horvát vagy Balogh, vagy Weisz és ezt az izét úgy hívják, hogy kép.

A kép alatt diszkrét tábla jelzi, hogy a művész tizenöt, vagy husz koronáért eladja a festményt, ha meg akarja vásárolni valaki.

A művész, aki ezeket a képeket festi, és aki szeméremtelenül aláírja nevét a színek alá, ez a művész rosszul, komiszan lemásol valami jobb sorsra érdemes képet és ezekből rendez kiállítást a kávéházi tükrök oldalánál.

És Istenem, jóruhájú, lebecsült bajuszu, beretvált emberek, akik tisztos távolból hasonlítanak valami kulturálynak nevezett földi állathoz, ezek az „intelligens“ lakói a kávéházi sarokasztaloknak, ezek megnézik a képeket, előbb messziről, aztán közelebbről is és csettintenek a nyelvükkel:

— Ez aztán egy ügyes ember! — mondják és megveszik a képeket, ki tizenötlért, ki huszért.

Nem irigylem ezektől a „művészek“ től a jövedelmet, nehéz munkával szerezték, olyannal, mintha én fát vágnék, de szomorú vagyok, de fáj, hogy Kolozsvárt, ebben

a szép nagy erdélyi fővárosban, ahol aduként vágják az orrunk elé az itt dolgozó pár tucat egyetemi tanárt, amikor kulturáról, fejlődésről, haladásról van szó, itt Kolozsvárt üzletet lehet csinálni az ilyen mázsolmányokkal s ki lehet akasztani díszként olyan nyilvános helyeken, ahol a város minden nadrágos embere megfordul.

Merthogy Benjámín Hermann, Merész Gyula, Acs Ferenc és kolozsvári Szeszák Ferenc, ezek az igazi művészek Kolozsvárt éhenhalnának a közönség nagy műpártolásától, azt még megérti az ember, ha nagyon akarják magyarázni: valóban Kolozsvár szegény város, de ezeknek rossz, művésziellen, izlésnélküli kópiáknak sikerét még ezzel az érvel sem lehet menteni. (n.)

Kártyás Dávid.

(Levél Béluskához.)

Béluskám, rajtad nem fogott a jó tanács, a dorgáló szó, te évekig hajnalig kártyázol az udvari szobában, az ugynevezett szeparében, ahonnan csengettyű szalad a pincérnek s ahová viszont csengettyű fut vissza hozzátok, a vendégekhez. Ezt az utóbbi csengettyűt, mikor ti először összeültetek, azért diktálta rá a szerelőre a kávé, hogyha jön a policáj, egy gyors gombnyomással meglehessen előzni s akkor ti a lélegzetviSSzafojtó ferblit, vagy a gusztálós huszonegyet, melyet százakba és ezrekbe játszottok, átváltoztassátok kedélyes ötkrajcáros kaláberre. Azt hallottam ugyan, hogy a vendégek csengettyűje már nem is szuperál, a múlt nyáron valaki a beavatottak közül viccből megnyomta a titkos gombot s a csengettyű nem szólalt meg. Elromlott, vagy mi történt vele, de a kávé sajnált rá három korona javítási költséget, azt mondta: tizenöt évig nem jött a rendőrség, majd bolond leszek én ilyen kiadásba verni magamat. És igaza volt, alig keresett a goromba kávé napl száz százötven koronát rajtatok, kedves Béluskám, tényleg minek adjon ő egy ronda szociálista villanyszerelőnek három nehéz koronát, mikor a rendőrség azzal van elfoglalva, hogy hatosos bankokat foglaljon le a kicsi, rosszlevegőjű kávéházakban.

Vagy tizenöt évig nyugodtan játszottatok ott, mikor

jött egy mérges újságíró és azt írta, hogy disznóság üldözni kártya miatt a kávéméréseket és tejszarnokokat, mikor ti, hazánk ezeresztendős évfordulója óta őrítetek egy mást az udvari szobában. Az újságcikk nagy riadalmat keltett köztetek. Pál bácsi nagyon dühös volt, azt mondta: nagyszerű, ma holnap kiírják, mit ebédelek. A goromba és meggazdagodott kávé is nagyon dühös volt, azt mondta, bezárom a szeparét, nem adok több kártyát, de a haragjával a még gorombább újságíró nem törődik, csak a szegény pincéreket sajnálja, akik, ha csakugyan bezárják az udvari szobát, napi harminc-negyven korona keresettől csuszna el. De kedves Béluskám, most veszem észre, hogy nem ezeket akarom neked megírni, ezeket te mind jobban tudod, mint én. Most én itt Dávid bácsiról, akivel te együtt játszol, akarok írni neked, azért pont Dávid bácsiról, mert róla csuf rágalmak jelentek meg. Például, hogy gazdag ember. És hogy dobálja az ezreket, ellenben élni nem hagy senkit. Nahát ez nem igaz, ezt helyre kell igazítanom. Meg kell védjem ezekkel a rágalmakkal szemben Dávid bácsit.

Dávid bácsi valamikor tényleg gazdag ember volt. Illetve először galíciai snarrer volt, akinek Isten tejfel-mézzel folyó Magyarországon felvitte a dolgát. Jól felvitte, Dávid bácsi nagy vagyonra tett szert. Tisztességes uton. Kártyán és a tőzsdén. Kártyán egy éjjel nyert száznegyvenet. Ezrest. És a tőzsdén négyszázat, szintén ezret. Te ebben az időben Béluskám, nagyon kicsi fiú voltál, téled nem nyerhette Dávid bácsi vagyona fundamentumát. De ennek a Dávid bácsinak, mikor te is belekerülhettél a társaságba, rosszul kezdett menni a dolga. Nem autón és léghajón ment a dolga, mint régen, hanem omnibuszon, mely, mint tudod, ráz és dőcög. Dávid bácsi először mosolygott, hideg és előkelő maradt, de a kártya sehogysem gondolta meg magát s az üzlet is hanyatlani kezdett. Dávid bácsi ugyanis mellékesen üzletet is űzött, rabszolgákat tartott, akik neki keresték a pénzt. Dávid bácsi sokszor kelt fel a ti asztalotoktól sáppadtan és letörve. Mikor elfogyott a pénze, emlékezz csak vissza, nem játszóttatok vele, mert Dávid bácsi a kártyaadósságot elvből sosem fizette meg. A kártya nem ment, a tőzsdén is veszített sokat, határozottan rossz napok néztek Dávid bácsi öregségére. S a nyugodt Dávid bácsi ettől a jövőtől megvadult, kapkodó, meggondolatlan kezdett lenni, engedett az

előkelőségéből, töledek álmént a kalapos zsidók kávéházát, ahol a padló helyett a pohárba szoktak köpni. Ott is csúszkált, nem kapott egy jó lapot se, bosszantó pechje volt Dávid bácsinak. De nem sajnálta senki, ti sem, mert Dávid bácsi olyan ember, hogy töle akár az éhségtől felfordulhatnak az emberek. Ti még örültetek is, hogy Dávid bácsi veszít, hogy leugrani készül a toronyból.

Dávid bácsi azonban szívós ember, akit nehéz megverni. Nehezen fogjátok ti, Béluskám, Dávid bácsit kiverni. Ne is fogjátok neki. Azaz te ne fogjál neki. Ne is a kártyának. Jegyezd meg a kártyát tudni kell fogyni.

Ezt akartam megírni neked, Béluskám. Jegyezd meg az ez a fő.

Ölel Sándor, aki mindent lát.

Meghívó.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A Kolozsvári Kereskedelmi Bank Részvénytársaság Kolozsváron 1916. évi február hó 13-án délelőtt fél 11 órakor Unió-utca 1. számú helyiségében tartja meg XXX. rendes évi közgyűlését, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése, 2. Mérleg előterjesztése, a felügyelő-bizottság jelentésével, 3. A jelentések tárgyalása és a felmentvény megadása 4. A nyereség felosztása feletti határozathozatal és a szelvények kifizetési idejének helyének meghatározása. Kolozsvárt, 1916. év január hó 17-én. Jegyzet. Az alapszabály 30. §. A közgyűlésen a részvényesek csakis az által részvényeik után bírnak szavazati joggal, mely részvények a közgyűlést megelőzőleg legalább három (3) hónappal nevükre szabályszerűen átíratnak és a részvénykönyvbe bejegyeztettek. A közgyűlésen részt venni kívánó szavazatjogosult részvényeseknek a közgyűlést megelőző napon igazoló jegyek fognak kiadani. A zárszámadás, vagyonszerűség és igazgatósági jelentés az intézet irodájában közszemlére van kitéve.

Nem nekünk kell megállapítani, látja a közönség azokat a művészek értékű munkákat, melyek Grätz festőműterméből kerülnek ki. Az üzletek izléses reklámtáblái egyszersmint a Grätz festőműtermében is reklámot csinálnak. Grätz mindennemű szakmába vágó munkák modern szobafestést, fényezést, mázolás stb. elvállal. Helyisége a Fehérbárány palotában van, telefon száma 7-49.

* Színházi cukorkák nagy választékban Béltéky csemege-üzletében. (A színházzal szemben.)

Tífusz biztosan elkerülhető, ha mosdásra, kivált kézmosásra mindig fertőtlenítő Szent László-szappant használunk, mert a Szent László szappan minden bacillust, a tífusz-bacillust is feltétlenül megöli. Ár 1 korona 10 fillér. Mindenütt kapható,

Meghívó.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság XXI. évi rendes közgyűlését 1916. évi február hó 20-án délelőtt $1\frac{1}{2}$ 10 órakor fogja Kolozsvárt, a Mátyás király-tér 7. szám alatti intézeti székházában megtartani. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1915-ik évi üzleteredményről. 2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt. 3. Három igazgatósági tag választása 3 év tartamára. Ezen közgyűlésre a t. Részvényeseket azon figyelmeztetéssel hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, ki részvényt a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 óráig az intézet pénztáránál Kolozsvárt, a Pesi Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél, vagy a Hazai Bank Részvénytársaságnál Budapesten — még le nem járt szelvényeivel együtt — letette. Értesítjük a t. Részvényeseket, hogy az igazgatóság évi jelentése, továbbá a mérleg- és az eredményszámla az intézet hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve s azokat a t. Részvényesek a hivatalos órák a ott megtekinthetik. Kolozsvárt, 1916 január hó 29.

Az igazgatóság.

280!

Boy-vállalat

280!

Megnyílt a Mátyás király-tér 24. sz. alatt a

«GAMBRINUS»-étterem

előkelően berendezve. Kitűnő konyha, saját szűretelésű egri és erdélyi borok. Havi abononák elfogadtnak. 20 százalék kedvezmény étjegykönyvecskékre.

Oberding Antal

vezeték, csatornázás, központi fűtések, artézi mélyfúrák és sülyesztett vasbetonkut berendezési vállalata. —

Telefon inter-urban 6-25.

♥ Kolozsvár, Ferenc József-ut 62. ♥

Telefon inter-urban 6-25.

Porosz köszön

mm.-ként K 9-ért házhoz szállitva

Stotter Jakab

cégnél. Ugyanott hántott-, bükk- és fenyőfa hulladék bármely mennyiségben.

Telefonszám 800

Falk Imre »Royal« - kávéháza

Mátyás kir.-u. 4. — Szolid és olcsó kávéház. — Iparosok találkozóhelye.

Erdélyrészi Magyar Jelzalog Hitelbank

r.-t. Kolozsvár Rózsa-utca 1. :: Telefonszám 69.

■■■■ Hivatalos órák: reggel 9 órától 12 óráig

Morvai Vilmos

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.

Megnagyobbított selyem, csipke és szallag áruházába a legújabb kosztüm bársonyok, női és leányka fehérneműek és választékban megérkeztek.

Ma és a következő napokon Budapest első női zene- **GRAND** kávéházban hangversenyt kara a tart Neszmélyi Bözsi vezetése mellett. — Szolid árak. Pontos kiszolgálás. Hideg buffett. Szíves partfogást kér GYARFÁS D.

Ifj. Buzetzkó Domokos

női divat-, kézműűru-, fehérnemű és szőnyeg-raktár

Kolozsvár Wesselényi Miklós-u. (Dr. Hintz György-ház.) Interurban telefon 1329.

Hungária

lőhús-csarnok Malom-utca 8.

Pecsénye husok	1.60,,
Leves husok	1.44,,
Szalámi	4.—,,
Kolbász	2.40,,
Szalvaládé	—10,,
Virsli 1 pár	—12,,

Agrár Bank és Takarékpénztár R.-t.

Kolozsvár, Deák F.-utca 14. sz.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára, azokat felmondás nélkül fizeti vissza. — Értékpapírok, betéti könyvek és más értékek őrzését és kezelését díjtalanul vállalja. — Betétek után naptól-napig 5% kamatot fizet. — Üzleti órák: reggel 8—12 óráig.

Ajánljuk
magaas

kalóriájú köszönünket szobafűtésre

és ipari célra. Erdélyi bánya r. t. Iroda; Ferencz J.-ut 39 — Telefon 408.